



**Samenvatting d.d. 1 maart 2011 van hoofdrapportage online bliksemonderzoek Duurzame Energie Koepel, uitgevoerd in februari 2011 via het onafhankelijke onderzoeksbureau DirectResearch.nl naar actuele ontwikkelingen in de duurzame energie markt.**

**Hieronder vindt u een selectie van de stellingen met relevante/opmerkelijke uitkomsten. In een aantal gevallen zijn de uitkomsten "helemaal eens" en "eens" of "helemaal oneens" en "oneens" opgeteld. Eenieder kan de complete hoofdrapportage downloaden op [www.dekoepel.org](http://www.dekoepel.org). De door de respondenten ingevulde vrije antwoorden en omzetgegevens zijn verwerkt in het persbericht d.d. 1 maart 2011, dat tegelijkertijd met deze samenvatting is uitgebreid. Beide documenten zijn aan elkaar verbonden. In de nummering is de chronologie van de hoofdrapportage grotendeels aangehouden. Een aantal minder duidelijke stellingen/uitkomsten is weggelaten uit deze samenvatting.**

**Stelling 5: (Groepen) burgers zijn binnen 5 a 10 jaar goedkoper uit bij eigen opwekking en onderling gebruik**  
Bijna 65% is het hier (helemaal) mee eens.  
Bijna 15% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling 6: Eigen opwekking geeft te veel risico op leveringszekerheid**  
Bijna 20% is het hier (helemaal) mee eens.  
Bijna 60% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling 7: Het % aftrek van de EIA moet verhoogd worden**  
50% is het hier (helemaal) mee eens.  
10% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling 8: Een hoger energielabel bij verkoop van huis/pand moet lagere overdrachtsbelasting opleveren**  
70% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling 9: De huidige EOS/DEMO is een prima instrument (en met voldoende geld) om de Valley of Death tussen innovatie en implementatie te overbruggen.**

*Redactie: kennelijk is 77,3% van de respondenten onvoldoende op de hoogte van de rol die EOS/DEMO hier potentieel in kan spelen.*

**Stelling 10: Meer onderzoek naar opslag in b.v. spouwmuren van zonnewarmte /koude is cruciaal**

Ruim 25% is het hiermee eens.

De meerderheid heeft geen mening/neutral. (*Red.: vermoedelijk omdat het niet past binnen hun technologie*)

**Vraag 12: Green Deal**

Bij deze vraag hebben velen technologiespecifieke voorstellen gedaan voor de Green Deal die doorgesluist worden naar de brancheverenigingen voor benutting in hun eigen voorstellen.

Generiek is helder dat de kaders voor de Green Deal en de beschikbare middelen en de procedure bij de achterban niet helder zijn. Uitgegaan is van win-win-win situaties in relatie tot bedrijfsleven – kennisinstellingen – overheid op randvoorwaarden zonder dat uitgegaan is van (royaal) budget. Veel respondenten geven aan dat het de komende jaren toch essentieel zal zijn om de marktontwikkeling te ondersteunen tot er grid parity bereikt is. Veel kan gerealiseerd worden in de vorm van verplichtingen of aanpassingen wet- en regelgeving, waarbij de effecten van iedere maatregel (of uitblijven hiervan) op de markt nauwgezet met de markt besproken zal moeten worden om nu ook verwachte contra-effecten te voorkomen.

**Vraag 13: Warmte/koude**

Het volgende onderdeel gaat over warmte en koude, zowel in huizen als in gebouwen als in de industrie.

**Stelling A: Het overheidsbeleid op gebied van duurzame warmte en koude heeft weinig invloed op onze activiteiten**

20% is het hier (helemaal) mee eens.

45% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling B: Om duurzame warmte- / koudenetten rendabel te kunnen exploiteren is het goed dat gebruikers verplicht worden zich aan te sluiten**

30% is het (helemaal) eens.

20% is het (helemaal) oneens.

**Stelling C: De overheid moet de juiste randvoorwaarden scheppen voor bedrijven voor aanleg van warmte- en koudenetten**

60% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling D: Projectmatige verduurzaming van de energievoorziening mag alleen plaatsvinden als voldaan is aan optimale energiebesparing**

45% is het hier (helemaal) mee eens.

20% is het hier mee oneens.

**Stelling E: De regeling voor warmtepompen en zonthermisch moet eind 2011 voor minimaal 2 jaar verlengd worden**

60% is het hier (helemaal) mee eens.

5% is het hier mee oneens.

35% staat hier neutraal tegenover.

**Stelling F: Lokale decentrale energiebedrijven hebben voorkeur boven grootschalige collectieve netten**

45% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling G: Grootschalige collectieve netten hebben voorkeur boven lokale decentrale netten**

45% is het (helemaal) oneens.

**Stelling H: Grootschalige verduurzaming van warmte en koude in gebouwde omgeving kan alleen met overheidssteun**

40% is het hier (helemaal) mee eens.

20% is het hier (helemaal) mee oneens.

40% heeft geen mening.

**Stelling I: Er moet meer gebruik gemaakt worden van ondergrondse opslag van reststromen warmte/koude**

50% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling J: Verduurzaming warmte/koude is efficiënter dan verduurzaming elektriciteit**

35% is het hier (helemaal) mee eens.

**Vraag 15: Gelijk speelveld**

De Duurzame Energie Koepel bepleit een gelijk speelveld voor duurzame energie met (schoon) fossiel (kolen en gas) en kernenergie, zowel in geld als in wet- en regelgeving (incl. handhaving) als in overheidspromotie daarvan. Daarnaast bepleit de DE Koepel dat een onafhankelijke deskundige partij onderzoek doet naar het speelveld zowel voor elektriciteit als voor gas. Hierbij moeten alle integrale kosten en bevoordelingen per technologie (dus ook kernenergie / schoon fossiel / fossiel / grijs gas) beoordeeld worden.

Hierbij denken wij ook aan (gratis) CO2 rechten, achtergestelde (overheids-)garanties op verzekeringen voor calamiteiten op korte en heel lange termijn, ontmantelingskosten op lange termijn, aansluitingen op het net / netverzwaringen (ook op zee), beveiligingskosten, schade hier of elders in de wereld door niet / onvoldoende doorgevoerde

duurzaamheidscriteria en vervuilingen (b.v. door scheepvaart, fijnstof, opslag kernafval, aantasting milieu en vervuiling/gebruik (drink)water bij winning uit mijnen / doden door instortingen), et cetera. Daarnaast is een aantal andere beweringen onderzocht bij de achterban.

**Stelling 1: Als alle (maatschappelijke) kosten en overheidsondersteuning bij fossiele energie en kernenergie worden doorgerekend in de prijs van die energie, dan is er voor het merendeel van de duurzame technologieën geen subsidie/stimulering meer nodig.**

70% is het hier (helemaal) mee eens.

10% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling 2: Alle kosten zijn nu al meegerekend in de prijs van fossiele en kernenergie.**

75% is het hier (helemaal) mee oneens.

4,4% is het hiermee eens.

20% is neutraal/heeft geen mening.

**Stelling 3: Er moet onafhankelijk onderzoek komen naar bovengenoemd speelveld.**

80% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling 4: De chemiegerelateerde bio-based economy (producten uit olie vervangen door soortgelijke producten uit biomassa) kan moeiteloos samengaan met de versterking van de duurzame energiesector.**

55% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling 5: Duurzame energie heeft voordeel van een bio-based economy.**

55% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling 7: Ik ben voorstander van een aparte stimuleringsregeling voor Bij- en meestook (BMS) van biomassa in kolencentrales.**

35% is het hier (helemaal) mee eens.

30% is het hier (helemaal) mee oneens.

35% heeft geen mening / is neutraal.

**Stelling 8: Ik ben er voorstander van dat deze BMS regeling dan buiten de SDE+ om wordt gefinancierd.**

50% is het hier (helemaal) mee eens.

15% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling 9: Ik ben het ermee eens dat verduurzaming van de energievoorziening in de zware industrie subsidie wordt verleend ten koste van de SDE+.**

15% is het hier (helemaal) mee eens.

55% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling 10: De Trias Energetica kan vervangen worden door de Trias Economica.**

15% is het hier (helemaal) mee eens.  
35% is het hier (helemaal) mee oneens.

### **Vraag 16: Energietransitie**

De transitie naar een duurzame energievoorziening in Nederland gaat niet snel. Nederland behoort momenteel tot de achterhoede van Europa. Onderstaande stellingen houden verband met de transitie.

**Stelling AA: Nederland heeft uitstekende technologische kennis en kenniswerkers op gebied van duurzame energie.**

70% is het (helemaal) eens hiermee.

**Stelling BB: Nederland kan prima technologische kennis exporteren zonder winstgevende omzet op die kennis in Nederland.**

20% is het hier (helemaal) mee eens.  
50% is het hier (helemaal) mee oneens.  
35% heeft geen mening

**Stelling CC: Onze kennis verdwijnt naar het buitenland en kennisopbouw zal stagneren als er onvoldoende rendabele implementatie in Nederland is.**

80% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling DD: Het zou goed zijn als het Ministerie van Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking budget uit klimaatactiviteiten vrijmaakt om betaalde kennisuitwisseling tussen Nederlandse bedrijven en het buitenland verder op te zetten**

40% is het hier (helemaal) mee eens.  
10% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling EE: De BV Nederland heeft krachtiger en stabielere overheidsbeleid nodig om van internationale fondsen gebruik te kunnen maken.**

80% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling FF: Kernenergie hebben we hard nodig.**

20% is het hier (helemaal) mee eens.  
65% is het hier (helemaal) mee oneens.  
15% heeft geen mening.

**Stelling GG: Door versnelling van verduurzaming op (middel)lange termijn stellen we onze energievoorziening helemaal zeker.**

70% is het hier (helemaal) mee eens.  
15% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling II: Uitbreiding van kolencentrales is goed, mits zij een verplichting hebben voor bij- en meestook van biomassa.**

15% is het hier (helemaal) mee eens.  
70% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling JJ: Deze biomassa mag alleen als de hele keten duurzaam is.**

65% is het hier (helemaal) mee eens.

**Stelling KK: Vestiging van nieuwe kolen- en kerncentrales in Nederland is bedreigend voor de transitie naar duurzame energie.**

75% is het hier (helemaal) mee eens.  
10% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Stelling LL: De geplande extra kolencentrales geven onacceptabel veel uitstoot.**

70% is het hier (helemaal) mee eens.  
5% is het hier (helemaal) mee oneens.

**Vraag 20: vertegenwoordigde technologieën**

Met welke technologieën houdt uw bedrijf / organisatie zich bezig?

Antwoord	Aantal	Percentage
1) Zon pv	53	58,9%
2) Zon thermisch	32	35,6%
3) Wind op land	39	43,3%
4) Mini windturbines	12	13,3%
5) Wind op zee	17	18,9%
6) Warmtepompen (lucht/water/geleide/grond tot circa 20 meter)	23	25,6%
7) Warmte/koude opslag ondergrond tot ca. 400 meter	20	22,2%
8) Diepe geothermie (enkele kilometers)	11	12,2%
9) Bio-brandstoffen	22	24,4%
10) (mest)vergisting voor gas	14	15,6%
11) Bio-massa bij- en meestook voor electriciteit	8	8,9%
12) Bio-energie voor warmte	17	18,9%
13) Osmose	2	2,2%
14) Getijde / vrije stroming water	8	8,9%
15) Laag of hoog verval (in Nederland)	8	8,9%
16) Aquatische biomassa, te weten:	2	2,2%
17) Geen van bovenstaande	2	2,2%
Totaal	90	

**Vraag 21: aantal FTE's**

**Een schatting op basis van doorrekening van alle inbreng, is dat de bedrijven/organisaties aangesloten direct of**

**indirect bij de Duurzame Energie Koepel circa 30.000 FTE's omvat.**

**De uitgebreider hoofdrapportage kunt u downloaden op [www.dekoepel.org](http://www.dekoepel.org)**

.-.-.-.

**Voor meer informatie:  
Monique J. van Eijkelenburg  
Directeur Strategie  
Duurzame Energie Koepel  
[mjvaneijkelenburg@dekoepel.org](mailto:mjvaneijkelenburg@dekoepel.org)  
06-22850416**

*Korte Elisabethstraat 6  
3511 JG UTRECHT  
[www.dekoepel.org](http://www.dekoepel.org)  
alg. kantoornr. 0302340503, kies optie 2 s.v.p.*

De Duurzame Energie Koepel is de Nederlandse overkoepelende organisatie voor duurzame energie ([www.dekoepel.org](http://www.dekoepel.org)). Windenergie (op zee, op land en miniwindturbines) ([www.nwea.nl](http://www.nwea.nl)), bio-energie ([www.platformbioenergie.nl](http://www.platformbioenergie.nl)), zonne-energie (zon pv en zon thermisch) ([www.hollandsolar.nl](http://www.hollandsolar.nl)), energie uit water (EWA) ([www.energieuitwater.nl](http://www.energieuitwater.nl)) en koude warmte-opslag ([www.nvoe.nl](http://www.nvoe.nl)) zijn vertegenwoordigd. De St. Wärmepompen en de Smart Hybrid Foundation zijn per 1 januari 2011 gefuseerd in de Dutch HeatPump Association. De Dutch HeatPump Association is inmiddels toegetreden tot de DE Koepel. Rechtstreeks aangesloten als deelnemer bij de DE Koepel zijn: ASNBank, CMS Derks Star Busmann, ECN, Eneco, Essent, Grontmij, PWC, Raedthuys en TNO Bouw. De DE Koepel maakt zich, namens 370 grote en kleinere bedrijven, in Nederland en Europa (o.a. via EREC en EREF) sterk voor de Nederlandse duurzame energiesector en wil de toepassing ervan bevorderen. Duurzame Energie is klimaatneutraler; houdt onze energie betaalbaar, waarborgt de energievoorziening in de toekomst en groeit de komende decennia uit tot een omvangrijke Europese economische sector.

Lever ook uw bijdrage aan de LinkedIn groepen van de Duurzame Energie Koepel. Er zijn themagroepen over Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE), Stimuleringsregeling Duurzame Warmte en Koude (SDW), Export/handelsmissies, over EU Renewable Energy Directive en over Duurzame Energie met algemene onderwerpen. In de groepen worden melding gemaakt van consultaties en actuele voorstellen van ministers aan de Tweede Kamer. Aanmelding via zoeken op groepen Duurzame Energie Koepel op [www.Linkedin.com](http://www.Linkedin.com).